

بستری مناسب و مساعد به منظور ارتقای فرهنگ سازمانی مشارکتی، تعهدسازمانی، کیفیت زندگی کاری در دانشگاه فرهنگیان جهت ارتقای هرچه بیشتر توانمندسازی کارکنان دانشگاه صورت پذیرد که نتایج برآمده از تحقیق نشان دهنده بیشترین عوامل تاثیر در توانمندسازی مدرسان دانشگاه فرهنگیان متغیرهای ذکر شده داشتند.

- فراهم نمودن زمینه لازم برای جوآموزشی سالم، رقابتی، تعاملی، و حمایتی در سه ابعاد آن در دانشگاه (سازمانی، مدیریتی و شغلی) که به نوبه خود تاثیرشگرفی بر توانمندسازی اساتید دارد.

منابع و ماخذ

- آقاویردی، بابک، مقدسی، علیرضا، شریف زاده، فتاح (۱۳۹۵). عوامل مؤثر بر توانمندسازی نیروی انسانی به منظور تعالی سازمانی مورد مطالعه: گمرک جمهوری اسلامی ایران. فصلنامه مطالعات منابع انسانی. (۲۱) ۵، صص ۴۶-۶۹.
- آسماندره، عبدالحمید، قاسم زاده، ابوالفضل، مهدیون، روح الله (۱۳۹۸). بررسی نقش جو آموزشی سازمانی و فرهنگ سازمانی بر یادگیری غیررسمی معلمان جاسک دو. فصلنامه مطالعات آموزشی و آموزشگاهی. (۲۰) ۸، صص ۲۸۴-۲۶۴.
- برازنده، امین، آتش پور، سیدحمید، گل پرور، محسن و دیباجی، سید میثم (۱۳۹۰). بررسی نقش جوآموزشی در بسترسازی تفکر سیستمی در سازمان. اولین کنفرانس ملی رویکرد سیستمی در ایران. مرکز استراتژی و توسعه علوم شیراز.
- بهشتی فر، ملیکه واحد، شهبازیان (۱۳۹۸). ارائه الگوی اثربخش توانمندسازی روان شناختی کارکنان دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز. مجله توانمند سازی سرمایه انسانی. (۳) ۲، صص ۲۱۱-۲۳۳.
- ترک زاده، جعفر، محترم، معصومه. (۱۳۹۰). پیش بینی تعهدسازمانی دانشجویان بر اساس ادراک آنها از جوآموزشی دانشگاه. مورد مطالعه: دانشگاه شیراز. فصلنامه انجمن آموزش عالی. (۲) ۴، صص ۱۲۴-۳۰۱.
- ثناگو، اکرم؛ لیلا جو بیاری و فاطمه مهرآور (۱۳۹۱). بررسی دیدگاه گروهی از دانشجویان علوم پزشکی در خصوص جو سازمانی و محیط دانشگاهی. فصلنامه جنتاشاپیر. (۲) ۳، صص ۳۴-۵۲.

- جدی ، ابراهیم (۱۳۸۸). بررسی رابطه توانمندسازی دبیران با تعهد سازمانی، تعهد حرفه ای و رفتار تابعیت سازمانی دبیران در مدارس ناحیه یک شهر تبریز. پایان نامه کارشناسی ارشد در دانشگاه ارومیه.
- حسینی روش، محمدحسین ونخعی مقدم، مهسا (۱۳۹۸). نقش میانجی توانمند سازی روان شناختی کارکنان در رابطه فرهنگ سازمانی با انگیزش شغلی. مجله توانمند سازی سرمایه انسانی. (۱)، ۲، ۱۰-۱۰.
- حسینی نسب، داوود، میکائیلی، فرزانه و اقبالی قاضی، نسرين (۱۳۸۹). بررسی رابطه توانمندسازی روان شناختی دبیران با تعهد سازمانی در آنها در مدارس متوسطه شهر ارومیه. مجله علوم تربیتی. (۹)، ۳، ۲۷-۴۹.
- حریری زاده، معصومه ، سیداحمدی زاویه ، سعید و گودرزی ، رضا (۱۳۹۶). تأثیر فرهنگ سازمانی بر توانمندسازی کارکنان ، نمونه پژوهی : سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران. فصلنامه مطالعات ملی کتابداری و سازماندهی اطلاعات . (۱) ۲۸، صص ۸۸-۱۰۰.
- حسینی پور، سیدوحید، سیدجوادین، سیدرضا ونظریان ، بلال (۱۳۹۷). تبیین رابطه بین توانمندسازی روان شناختی کارکنان وجو سازمانی نوآورانه در سازمانهای دولتی شهرستان های رودسر و املش . مجله توانمند سازی سرمایه انسانی . (۲)، صص ۸۵-۹۵ .
- حق پرست لاتی ، طیبه (۱۳۹۲). تأثیر دوره آموزش و پژوهش در عمل در بهبود فرایند یاددهی - یادگیری معلمان دوره ابتدایی شهر تهران. فصلنامه ره یافتی نودر مدیریت آموزشی. (۱) ۵، صص ۲۱-۲ .
- حاجلو، نادر (۱۳۹۱). رابطه استرس شغلی ، فرسودگی شغلی و کیفیت زندگی کارکنان با رضایت از جوسازمانی دانشگاه محقق اردبیلی . فصلنامه ره یافتی نودر مدیریت آموزشی . (۳) ۳، صص ۱۷۰-۱۸۴ .
- حسین پور، داود، اصغری اقدم ، بهرام و محبوب ، علی (۱۳۹۴). تأثیر فرهنگ سازمانی بر یادگیری سازمانی و خالقیت دبیران. فصلنامه رسالت مدیریت آموزشی . (۱۱) ۴، صص ۲۶۴-۲۸۰ .
- دمیرچی، مرضیه ، حسینی، رسول، اولادیان ، معصومه (۱۳۹۸). طراحی الگوی توانمندسازی کارکنان بانک سپه بر اساس یادگیری سازمانی. فصلنامه آموزش و توسعه منابع انسانی. (۲۰)، ۱، صص ۳-۲۵ .

- زاهدی، شمس السادات ، پولادی، حسن ، ستاری نسب، رضا وکوشکی جهرمی، علیرضا (۱۳۸۹). تحلیل رابطه توانمندی روان شناختی و تعهد سازمانی. *مجله رشد فناوری*. ۶(۲۴)، صص ۵۹-۶۴.
- سهراپی، طهمورث و محمدی ، مرتضی (۱۳۹۶). بررسی نقش فرهنگ یادگیری سازمانی در توانمندسازی کارکنان با مطالعه نقش میانجی انتقال دانش. *چشم انداز مدیریت دولتی*. ۳(۳۲)، صص ۱۵۵-۱۷۴.
- سیدعامری، میر حسن و اسمعیلی، محمدرضا (۱۳۸۹). رابطه بین توانمندسازی، تعهد سازمانی و تعهد شغلی کارکنان اداره کل تربیت بدنی استان تهران. *مجله مدیریت ورزشی* (۴) ۷، صص ۱۲۵-۱۴۴.
- شیرین، علی، فروزنده، لطف اله ، دانایی فرد، حسن و خائف الهی، احمد علی (۱۳۹۶). مدل ساختاری فرایند توانمند سازی منابع انسانی دانش بنیان. *فصلنامه فرایند مدیریت توسعه* (۳۰) ۱، صص ۳-۳۰.
- طالقانی، محمد، علوی ، سید بابک و بانکی ، سارا (۱۳۹۷). بررسی رابطه ادراک کارکنان از رفتارهای سیاسی مدیران و تعهد سازمانی کارکنان : مطالعه نقش میانجی بدگمانی شناختی. *فصلنامه علوم مدیریت ایران*. (۵۰) ۱۳، صص ۳۳-۵۲.
- عبدالهی، بیژن و عبدالرحیم نوه ابراهیم (۱۳۸۷). *توانمند سازی کارکنان کلید طلایی مدیریت منابع انسانی*، چاپ دوم ، تهران : موسسه نشر و ویرایش .
- فرهادی راد ، حمید ، شاهی سکینه و خلیلی امین الله (۱۳۹۸). شناسایی مؤلفه های دانش دبیران در آموزش و پرورش شهر اهواز. *مجله علوم تربیتی دانشگاه شهید چمران اهواز*. ۶(۲۶)، صص ۵۵-۷۶.
- قربان نیتی ، مالک، علیشاهی ، ابوالفضل قاسم زاده و برقی عیسی (۱۳۹۹). نقش ابعاد جو آموزش سازمانی و جهت گیری یادگیری شخصی بر یادگیری حرفه ای کارکنان دانشگاه علوم پزشکی تبریز. *تصویر سلامت*. ۱(۱۱)، صص ۷۴-۸۶.
- مختاری ، سهراب و بهروزی محمد (۱۳۹۹). بررسی تجربه کارآفرینی در دانشگاههای ایران و تأثیر آن بر بازار اشتغال به منظور ارائه مدل مناسب. *فصلنامه رهیافتی نو در مدیریت آموزشی*. (۲) ۱۱، ۲۴۹-۲۷۲.
- مجلل چوبقلو، محمد، غلام زاده ، روح الله واسدزاده ، سینا (۱۳۹۹). ارزیابی تمایل به پذیرش سیستمهای اطلاعاتی و تاثیر آن بر تحول پذیری سازمانی. *فصلنامه رهیافتی نو در مدیریت آموزشی*. (۲) ۱۱، ۱۶۶-۱۳۵.

- میر جلیلی، سید محمد علی. (۱۳۹۷). بررسی نقش توسعه حرفه ای و توانمندسازی مدرسان دانشگاه فرهنگیان بر ادراک دانشجویان از کیفیت تدریس: مطالعه موردی دانشگاههای فرهنگیان یزد. *فصلنامه مطالعات آموزشی و آموزشگاهی* (۱۹)، صص ۳۳-۱۰.
- محسنی، معصومه (۱۳۸۶). *رابطه توانمند سازی و تعهد سازمانی دبیران ناحیه ۱ شهر تهران*. پایان نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه آزاد اسلامی رودهن.
- نادری، فرح و صفرزاده، سحر (۱۳۹۳). *رابطه عدالت سازمانی، سلامت سازمانی، اشتیاق شغلی و جو سازمانی نوآورانه با توانمندسازی روانشناختی و رفتارمدنی سازمانی. دانش و پژوهش در روانشناختی کاربردی*. (۳)، ۱۱، صص ۶۸-۵۶.
- نادری بنی، ناهید، خنیفر، حسین، رحمتی، محمد و عابدی تراب، رضا. (۱۳۹۹). *شناسایی مؤلفه های توسعه حرفه ای مدیران مدارس ابتدایی استان قم. فصلنامه مطالعات آموزشی و آموزشگاهی*. (۲۲)، ۷۹، صص ۹-۹۹.
- نوروزی، رضا علی، نصرتی هشی، کمال، حاتمی، مصطفی و متقی، زهره (۱۳۹۴). بررسی رابطه بین جو دانشگاه با انگیزش تحصیلی دانشجویان. *مورد مطالعه: دانشجویان دانشگاه اصفهان. فرهنگ در دانشگاه اسلامی* (۱)، ۱۴، صص ۷۸-۱۰۰.
- همائی، رضوان، مهربانی زاده هنرمند، مهناز، عسگری، پرویز، حیدری، علیرضا و نادری فرح (۱۳۹۴). *بررسی نقش ابعاد توانمندسازی روان شناختی و تعهد سازمانی با کنترل سن، سابقه خدمت و سطح تحصیلات در دبیران. جامعه شناسی کاربردی*. (۱)، ۲۶، صص ۱۸۵-۲۰۴.
- Atta, N. Ahmad, M. Mangla, I. & Farrell, D. (2012) "Organizational Politics, Psychological Empowerment and Organizational Commitment: Empirical Evidence from Pakistan". *International Journal of Management & Information Systems*, vol. 1.
- Aryee, S. Walumbwa, F. O. Seidu, E. Y. M. & Otaye, L. E. (2013). Impact of High-Performance Work Systems on Individual and Branch Level Performance: Test of a Multilevel Model of Intermediate Linkages." *Journal of Applied Psychology*, vol. 97, N.3, P. 667.
- Arja. P. Sini., E. Minna., S. Petri Virolainen & Helena L. Kilpi (2020)- Exploring the link between structural empowerment and job satisfaction through the mediating effect of role stress: A cross-sectional questionnaire study *International Journal of Nursing Studies*. Vol. 109,
- Adam, J. M.; Salles, L. M. (2013). School Organizational Climate and Violence in the School: Case Study of Two Brazilian Schools. *Procedia Social and Behavioral Sciences*. Vol. 106. P: 2323-2332.

- Bill&Melinda Gates Foundation.(2017).A Conceptual Model of Women and Girls' Empowerment.Seattle,Washington.<https://doi.org/10.1126/science.1258882.2>.*Bornstein,M, Gipson, J.D., Failing,*
- Bampbell S L, Fowles E R, Weber B J. (2014). Organizational structure and job satisfaction in public health nursing. *Public Health Nursing*. 21(6), 564-571.
- Boglera,R.and Somech,A.(2004) Influence of Teacher Empowerment on Teachers Organizational Commitment. Professional Commitment and Organizational Citizenship Behavior in Schools".*Teaching and Teacher Education*, N. 20, P. 277-289.
- Bayarystanova,E.Arenova,A.,&Nurmuhametova,R.(2013).Education system management and professional competence of managers.*Procedia-Social and Behavioral Sciences*,140, 427-431.
- Brown,M. E.(2016).Identifying and Evaluating Factors Affecting Employees' Psychological Empowerment and Its Relationship with Organizational Citizenship Behavior, *Academy of Management Executive*. Vol 18. p: 69-81
- Bowen,D.E.&Lawler,E.E.(1992).The Empowerment of Service Workers.What,Why,When,Sloan Management Review.
- Bose,B., Heymann,J.,(2019). Effects of tuition-free primary education on women's access to family planning and on health decision-making: a cross-national study.*Soc. Sci. Med.*238, 112478. <https://doi.org/10.1016/j.socscimed>.
- Beteman,T.&Strasser,S.(1984),“A longitudinal Analysis of the Antecedents of Organizational Commitment”, *Academy of Management Journal*,Vol.21,pp:95 -112.
- Chan,C.C.A.Scott-Ladd,B.(2004).Organisational learning: Some considerations for human resource practitioners.*Asia Pacific Journal of Human Resources*.42(3),pp: 36-347.
- Conger,J.A.,& Kanungo,R.N.(1988).The Empowerment Process: Integrating Theory and Practice. *Academy of Management Review*, 13(3),pp: 471-482 .
- Cappelletti I.T;N.Pietrafusa T.Renzetti I.Pannacc.S.Gentile M.Perrucci C.alabres P. Cornaglia Ferraris N.pecchio F&Vigevano (2020).Improvement of quality of life in adolescents with epilepsy after an empowerment and sailing experience.*Epilepsy & Behavior*,Vol 106, 106957.
- Chiang,F,Au K.Y,Huid, M. K. (2011).The moderating effect of collectivistic orientation in psychological empowerment and job

satisfaction relationship. *International Journal of Hospitality Management*, 30(2), 319-328.

- Celia.KShannon.N.Wood.Hadiza.G.SimonPeterSebina.Kibira.Fredric.k.MakumbiE.OmoluabiSolomon.S.A.ssefaSeme.A&TsuiCaroline-M.(2020).Iam the masterkey that opens and locks’: empowerment in reproductive health. *Social Science & Medicine* Vol: 258,
- Cho,T. & Faerman, S.R.(2010). An integrative approach to empowerment:constructdefinition,measurement, andvalidation. *Public Management Review* 12 (1), 33–51.
- Chughtai,A.A.,& Zafar,S.(2006).Antecedents and consequences of organizational commitment among Pakistani university teachers.
- Chaudhary, J. & Sangwan, S. (2012) Analysis of the relationship between psychological empowerment and organizational commitment: An empirical study of BPO employees in Gurgaon (India). *National Conference on Emerging Challenges for Sustainable Business*.
- Denison,D.R.,(2000), *corporate culture and organizational effectiveness*, New York.
- Donald,A.Koolwal,G.,Annan,J.Falb,K.,Goldstein,M.,(2017).Measuring Women's Agency, PolicyResearch Working Papers. *The World Bank*.-
<https://doi.org/10.1016/S2214-109X>.
- Dee,J.R.Henkin,A.B.and Singleton,C.A.(2006) "Organizational Commitment of Teacher in Urban Schools Examining the Effects of Team Structures"Urban Education,vol.41, N. 6, P. 603-627.
- Edmeades,J.,Hinson,L.Sebany,M.,Murithi,L(2018).A Conceptual Framework for Reproductive Empowerment: Empowering Individuals and Couples to Improve Their Health. [https://doi.org/10.1016/S2214-109X\(17\)30292-9](https://doi.org/10.1016/S2214-109X(17)30292-9).
- Egan,T.B,Yang,B.,Bartlett,K.R.(2014). The effects of organizational learning culture and job satisfaction on motivation to transfer learning and turnover intention. *Human Resource Development Quarterly*,15 (3), 279-301.
- Ewerling,F.Lynch,J.Victora,C.G.,van Eerdewijk,A.Tyszler,M.,Barros,A.J.D.(2017).The swper index for women's empowerment in Africa: development and validation of an index based on survey data. *Lancet Glob. Health* 5, e916–e923.
- Erdheim,J.Wang, M.&Zickar,J.(2006) "Linking the Big Five Personality Constructs to Organizational Commitment"Personality and Individual Differences,N.41(5),P.23125.

- Filippo, E. B. (1997). *Personal management*, McGrawHill Publishing.
- Faghani M, Jouybari L, Sanagoo A, Mansouriyan A.R. (2010). The Perspectives of Students about Educational Climate of Golestan University of Medical Sciences. *Development of education in medical sciences*.
- French, V and S, Bell (2006). *Changing Management in Organization*. Translated by Mahdi Alvani and Hassan Danaee Fard, Tehran: Safar Publication, 21 Edition.
- Jokinen, E., & Heiskanen, T. (2013). Is the measured good quality of working life equivalent to strategically strong HRM system? *Procedia social and behavioral sciences*, 81, 131.
- Hui Wayne, K., Myski, J. (2003). *Theory, research and practice in educational management*. Translation: Mir Mohammad Seyyed Abbas Zadeh. Jahade Daneshgahi Publications of Sfehan University.
- Henry, P.C. (2005). Social class, market situation, and consumers' metaphors of (dis)empowerment. *Journal of Consumer Research* 31 (4), 766-778.
- Genn, J.M. (2001). *AMEE Medical Education Guide No.23 (part 1): Curriculum, environment, Climate, Quality and change in Medical education - a unifying Perspective*. *Medical teacher*, 23 (4): 337-344.
- G., Banda, V. Norris, A., (2020). Individual and community-level impact of infertility-related stigma in Malawi. *Soc.Sci.Med.* 251, 112910. <https://doi.org/10.1016/j.socscimed>.
- Kukenberger, M.R. Mathieu, J.E. & Ruddy, T. (2012) "A Cross-Level Test of Empowerment and Process Influences on Members' Informal Learning and Team Commitment". *Journal of Management*, vol. 5, N. 11, P. 221-229.
- Lalatendu Kesari, J., & Pratishtha Bhattacharyya, & Sajeet P. (2019). Am I empowered through meaningful work? The moderating role of perceived flexibility in connecting meaningful work and psychological empowerment. *journal homepage: w.elsevier.com/locate/ii*.
- Lather, A.S. & H. Sharma (2009) "Role and Importance of Training Climate for Effective Training Programs". *Enterprise Risk Management*. 1(1): 72-82.
- Mónica Sofía, G.-Salcedo, & Luis Armando G. Aponte & Vicente R. (2017). Quality of Work Life in Colombia: A Multidimensional Fuzzy Indicator. *Social Indicators Research* vol 130, pp: 911-936. <https://doi.org/10.1007/s11205-015-1226-9>.

- Mahdad, A.,Mahdavi Rad,N.,& Golparvar,M (2011). Relationship between Quality of Work Life and Organizational Commitment and its Components, *Social Psychology* (New Findings in Psychology), 6 (20), 41-53. [Persian]
- Minyoung,Ch. Francis, J. Shelley,D.Dionne.,Seth, M.Spain. & Chou-Yu,T.(2018).Areview of the effectiveness of empowering leadership, *The Leadership Quarterly* Available online 8 September, In Press.
- Mumford,M.D. Zaccaro,S.J. Johnson,J.F, Diana,M. ilbert,J.A., & Threlfall, K.V. (2017). Empowering frontline staff and perceived customer satisfaction in Portugal, *Leadership Quarterly* Vol 11 (1). p: 115-33.
- Muhammad, H., Ferry, E., & Angeline, B. (2018). Development of an empowerment model for burnout syndrome and quality of nursing work life in Indonesia, *International Journal of Nursing Sciences*, Available online 26 May, In Press.
- Mok,E.and Au-Yeung, B. (2002).Relationship Between Organizational Climate and Empowerment of Nurses in Hong Kong.*Journal of Nursing Management*, 10: 129-137
- Mowday R.R.,Steets , R.M, & porter,L.w(1979).The management of organizational commitment. *Journal of vocational Behaviar*,14, 224,247.
- orgeson, F.P. (2018), Designing a Model of Employee Psychological Empowerment Based on Organizational Entrepreneurship in Service Organizations in Toronto, *European Management Journal*, Vol 25. p: 171-184.
- O'ReillyC.A.J.Chatman,D. & Caldwell F.(1991). People and Organizational Culture: A Profile Comparison Approach to Assessing Person-organization Fit. *Management Review Journal*. 34 (3),516.
- Pires,G.D.,Stanton,J.&Rita,P.(2006).The internet,consumer empowerment and marketing strategies. *European Journal of Marketing* 40 (9/10), 936-949.
- Redmond,V.,Mamford,D.&Riche,V.(2016).The Demographical Study on Job Satisfaction and Emotional Intelligence of White-Collar Employee at Puduchery, *Indian Streams Research Journal*, Vol. 5, Issue 7. pp. 1-7.
- Schein,E.H.(2004). *Organizational culture and leadership* (3rd ed. Vol. 1).San Francisco, CA: Jossey-Bass Inc Pub.
- Sigler,T.& pierson,C. (2013). How internal marketing can cultivate psychological empowerment and enhance employee performance. *Social Behavior and Personality: an international journal*, 41(4), 529-537.

- Spreitzer, G.M. (1995). Psychological empowerment in the workplace: Dimensions, measurement, and validation. *Academy of Management Journal*, 38(5), 1442-1465.
- Schwarz, N. (2004). Meta-cognitive experiences in consumer judgment and decision making. *Journal of Consumer Psychology* 14 (4), 332-348.
- Thomas, H.W., & Velthouse, B.A. (1990). Cognitive elements of empowerment: an "interpretive" model of intrinsic task motivation. *Academy of Management Review*, (15), 666-681.
- Tracey, J.B., & Tews, M.J. (2005). Construct Validity of a General Training Climate Scale. *Organizational Research Methods*, 8(4):353-74. doi:10.1177/1094428105280055
- Warrick, D.D., Milliman, J.F., & Ferguson, J.M. (2016). Building high performance cultures. *Organizational Dynamics*, 45(1), pp: 64-70.
- Walton, Richard E. (1973). "Quality of Work Life, What Is It?", *Sloan Management Review Journal*, Fall, 11-21.
- Wu, V., & Short, P.M. (1996). The relationship of empowerment to teacher job commitment and job satisfaction. *Journal of Instructional Psychology*, 25, 85-89
- Zangaro, G.A. (2001). Organizational commitment: A concept analysis. *Nursing Forum*, Vol. 2, pp: 14-23.
- Yazdani, S. (2013). The Study of the Relationship between Organizational Justice and the Quality of Work Life of Primary School Teachers in East Azarbaijan Province, *Journal of Sociological Studies*, 6 (21), 4158. [Persian].